

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 683

гр. Шумен, 10.11.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на десети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Йордан В. Димов

при участието на секретаря Татяна Св. Тодорова
като разгледа докладваното от Йордан В. Димов Гражданско дело №
20223600100535 по описа за 2022 година

Настоящото дело е образувано по искова молба подадена от Е. Ш. Ш., ЕГН ***** със съдебен адрес гр. Ш....., срещу Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. С..... като претенция, предявена в хипотезата на чл.515, ал.2, т.1 от КЗ, във вр. с чл.511 от КЗ, за заплащане на неимуществените вреди настъпили за ищеца вследствие на смъртта на неговият брат – Ф.Х.А., ЕГН ***** , починал вследствие на ПТП от 17.08.2017 г. станало около 23:40 на главен път I-7 – С.-Ш., в близост до км 59+657.7, като водача на товарен автомобил марка и модел – ... А.Й.З., застрахован извън територията на Република България, но в друга държава членка (Румъния) нарушава правилата за движение по пътищата и по непредпазливост причинява смъртта на Ф.Х.А., настъпила на 07.10.2017 г. Твърди, че вследствие на смъртта на пострадалия ищеца изпитвал значителни душевни страдания, тъй като двамата не само били братя, но и поддържали близки отношения, като „*практически той се е грижил за него*“, като от посоченото словосъчетание не става ясно кой за кого се е грижил. Сочи, че братята имали много силна връзка помежду си. Поледната била нарушена със смъртта на Ф.А., което предизвиквало чувство на безвъзвратна загуба у ищеца, която била мъчителна и непоносима. Твърди се, че поради това ищеца Е. Ш. намирал утеха в употребата на алкохол, което вредяло на отношенията в семейството. Вследствие на смъртта на брат си ищеца Ш. изпитвал страх от участие в пътното движение независимо като какъв – шофьор пътник или пешеходец. Това му пречело, тъй като търсел работа в областния център – Ш. Освен това след смъртта на брат си ищеца бил в състояние на постоянно безпокойство – нарушение на съня кошмари, недоспиване, което го правело тревожен и раздразнителен, а в отделни случаи и безпричинно агресивен. Намира, че подходящ размер на обезщетението за претърпените вреди е сумата от 100 000 лв. моли да бъде осъдено Национално бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) да му заплати сумата от 100 000 лв., представляващи обезщетение за причинените неимуществени вреди, поради настъпилата

смърт на неговия брат.

От страна на ответника НББАЗ, гр. С., ап. дясно е депозиран отговор на исковата молба по реда на чл.131 от ГПК. В него на първо място е изразено становище, че претенцията е погасена по давност, тъй като от момента на настъпване на ПТП – 17.08.2017 г. до 08.12.2022 г. са изминали повече от 5 години, който е и срока на погасителната давност по отношение на претенциите за застрахователно обезщетение. Намира, че дори да се вземе предвид нормата на чл.3, т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с Решение на НС от 13.03.2020 г., пак са изтекли пет години към датата на предявяване на ИМ. Намира, че не е налице хипотезата на чл.515 от КЗ, тъй като ПТП е настъпило на територията на България и НББАЗ действа като представително национално Бюро на основание чл.511 от КЗ. Оспорва изцяло основателността на претенцията намира, че не са налице особените изисквания на ТР №1/2016 г. на ОСГНК на ВКС, което изисква установяване на особена близост между починалия и претендиращия обезщетение за неимуществени вреди. Намира, че от представените доказателства се установява, че ищеца и починалия са братя но не се установява тази по-голяма близост, която изисква нормативната уредба и цитираното ТР. Намира, че не са налице данни връзката между братята да е особена, дълбока и трайна, както и страданията да се с по-голям интензитет и продължителност от обичайните такива. Оспорва наличието на застрахователно правоотношение, доколкото липсва потвърждение от чуждестранния застраховател и от чуждестранното Национално бюро на Румъния. Оспорва твърдените от ищеца неимуществени вреди като размер, характер, интензитет и продължителност. Оспорва изключителната отговорност на водача причинил ПТП, като твърди, че е налице съпричиняване от починалото лице, като последния се е движел по пътното платно, а не по банкета и се е движил по посоката на движение, а не срещу нея, както и е бил под въздействие на алкохол, който е оказвал влияние върху поведението му и е довел до настъпване на ПТП. Оспорва размера на претенцията за неимуществени вреди, като несъответен на вредите и завишен. Моли при определяне на размера на вредите съдът да вземе предвид и приноса на пострадалия, след което да определи размера на обезщетението. Оспорва началната дата на дължимост на лихвата, като сочи, че тя не е 07.10.2017 г., а предвид нормата на чл.512, ал.1 от КЗ би следвало НББАЗ да дължи лихва от датата на която изтича тримесечния срок по чл.496 от КЗ за произнасяне на НББАЗ по извънсъдебната претенция. Моли да му бъдат присъдени и разноските за водене на производството.

Така предявената искова претенция е процесуално **неопустима**.

С оглед изложеното от страните по спора съдът намери следното: В настоящото производство е предявен иск с правно основание чл. чл. 511, ал. 2 от КЗ, в случаите на настъпило застрахователно събитие на територията на Република България с участието на виновен водач, който управлява моторно превозно средство, което обичайно се намира в държава, чието национално бюро членува в Съвета на бюрата, евентуално в случаите, когато няма кореспондент за територията на Република България на застрахователя на виновния водач или евентуално, когато има кореспондент за територията на Република България на

застрахователя на виновния водач, но съгласно вътрешните правила на Съвета на бюрата бюроето е приело решение да ликвидира щетата. Наред с това, за да се ангажира отговорността на ответника, следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД (деяние, вреди, противоправност, причинна връзка и вина), пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован за обезщетяване на причинените вреди, тъй като отговорността на застрахователя, респ. на Бюроето е функционално обусловена от отговорността на застрахования деликвент и има вторичен характер – ответникът дължи обезщетение за вредите, доколкото застрахованият е отговорен спрямо увреденото лице за репарирането им. Вината се предполага – чл. 45, ал. 2 от ЗЗД, като опровергаването на тази презумпция е в тежест на ответника при условията на обратно пълно доказване.

Между страните в производството не е спорно, а и се установява от представените в производството доказателства, че причинилият процесното ПТП товарен автомобил марка и модел – ... е бил застрахован към момента на процесното ПТП със застраховка издадена от застрахователно дружество Омнасиг Виена Иншурънс Груп СА за територията на Румъния. Не се повдига спор, че процесният товарен автомобил има обичайно местопребиваване на територията на Република Румъния. Същото е приключило с Присъда №21/27.11.2019 г. по силата на която е признат А.-Й.З., роден на 23.10.1991 г., гражданин на Република Румъния за виновен в това, че на 17.08.2019 г. около 23:40 часа на главен път I-7 – С.-Ш., км 59+657.7 при управление на товарен автомобил марка и модел – ... нарушил правилата за движение по пътищата – чл.77 от ЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на Ф.Х.А. от с. З..., настъпила на 07.10.2017 г.

Предвид обстоятелството, че за деянието има влязла в сила присъда съдът намира, че приложение в случая имат чл.300 от ГПК – *„Влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.“*, като за ищеца отпада необходимостта да установява вината на водача, противоправността на поведението на последния, както и причинната връзка между деянието и настъпилите щети (смъртта на починалия Ф.Х.А.). Т.е. по силата на процесуална норма съдът е задължен да приеме, че присъдата установява извършването на деянието, респективно причинно-следствената връзка между причиненото ПТП и смъртта на пострадалия, като в тази насока, освен представената и приета присъда (ведно с цялото НОХД) не са необходими доказателства.

В производството е представен и Препис-извлечение от Акт за смърт №1102/08.10.2017 г. на Община Шумен на Ф.Х.А. (л.9 от делото), от който се установява, че последния е жител на село З..., както и че последния е починал на 07.10.2017 г. От представено по делото Удостоверение за наследници от 26.01.2022 г. (л.7 от делото) се установява, че ищецът в производството Е. Ш. Ш., ЕГН ***** е едноутробен брат на починалия Ф.Х.А..

С оглед на твърденията на ответника за наличие на съпричиняване на вредоносния

резултат вследствие на противоправно и виновно поведение от страна на починалия Ф.Х.А. съдът е допуснал исканите от ответника Съдебно-медицинска експертиза (СМЕ), както и Съдебна авто-техническа експертиза (САТЕ). СМЕ дава заключение по ограничен кръг въпроси свързани с обстоятелството бил ли е пострадалия под въздействие на алкохол към момента на настъпване на ПТП, каква е степента на това въздействие и как това е повлияло върху поведението на пострадалия. СМЕ (л.94 и сл. по делото) дава заключение, че концентрацията на алкохол в кръвта на пострадалия е била в размер на 1.33 промила. Всъщност в самото експертно заключение е записано 1.18 промила, но след изрично уточнение на експерта в съдебна зала следва да се приеме, че концентрацията е била 1.33 промила, като това е поради обстоятелството, че кръвната проба е взета не един час след настъпване на ПТП, а два часа, което предполага, че концентрацията към момента на вземане на пробата е била по-ниска. Експертът сочи, че стойности на концентрацията на алкохол в кръвта до 1.5 промила се считат за слаба степен на алкохолно опияняване (до 2.5 промила са средна степен, а над 2.5 промила са висока степен). Поради това експерта намира, че пострадалият е бил във възможност да възприеме приближаването на товарния автомобил причинил ПТП, както и да контролира поведението си в достатъчна степен, че да избегне ПТП като се отмести от пътя му.

Според САТЕ (л.100 и сл. от делото) ПТП е станало през тъмната част на денонощието. Пострадалият е бил излязъл на пътното платно – на 1.45 метра навътре в платното за движение, същият е бил облечен със зелена фланела, която е била трудно видима на тъмно и не е имал светлоотразителни елементи по себе си. Пешеходецът е имал видимост от около 250 метра до плавния завой от който е излязъл товарния автомобил. Товарният автомобил се е движел на къси светлини и в такъв случай ПТП е било предотвратимо от водача на автомобила ако се е движел със скорост от 58.36 км.м. Товарният автомобил се е движел със скорост от 70 км/ч, като при тази скорост спирачния път би бил 76.9 метра, което в случая не би било достатъчно, за да се предотврати произшествието. Според механизма на настъпване на ПТП е явно, че водачът е предприел действия, за да избегне ПТП, като след като е видял пострадалия е започнал да завива на ляво, по този начин е избегнат челен удар, но въпреки това е засегнал пешеходеца с десния преден калник на автомобила и го е отхвърлил в дясно извън платното. Според експерта ако пострадалия се е движел на банкета (а не на пътното платно) ударът е щял да бъде избегнат, ако пострадалия е имал светлоотразителни дрехи също е щял да бъде възприет по-рано от водача и евентуално ударът предотвратен.

В рамките на производството са разпитани и свидетелите Ф.Е. – зет на починалия, съпруг на неговата сестра – Х.Ш.Е.; С.. Ш.а – съпруга на ищеца и Х.Ш.Е. едноутробна сестра на пострадалия. Те дават сходни свидетелски показания. И тримата свидетели твърдят, че починалия Ф.Х.А. е бил несемеен, като не е имал други близки хора освен ищеца, който живеел в с. З. и сестра си Х., която живеела в с. Г., общ. Г..... Тъй като нямал други близки и нямал собствен дом починалия Ф.... живеел ту при брат си – ищеца Е. Ш. и семейството му, ту при сестра си – Х. Е. и нейното семейство. Не бил отседнал никъде за

постоянно, а се местел ту при единия, ту при другия в зависимост от това, къде намирал работа, тъй като, както сочат свидетелите последния нямал постоянна трудова заетост, а се наемал при различни хора да свърши възложена му конкретна работа. И тримата свидетели сочат, че починалия нямал собствено домакинство и те се грижели последователно той да е нахранен, изпран и облечен. Твърди се, че за периода на престой на последния в МБАЛ – Шумен след катастрофата, грижите за пострадалия и разходите за консумативи и евентуално лечение били осигурявани от семействата на ищеца и неговата сестра Х. Е.. Те се грижели и за тоалета му. И тримата свидетели твърдят, че починалия бил в близки отношения с ищеца Ш.. Сочат, че след смъртта на Ф. ищецът станал по-тревожен, по-агресивен и пиел повече. Споделял, че му липсва брат му и че му било тежко от смъртта на последния. Твърдят, че ищецът придобил и страх от участието в пътното движение.

За да приеме, че производството е недопустимо, съдът отчита следното от правна страна: Според нормата на чл.511, ал.3, изр.1 от Кодекса на застраховането – „*В случаите на ал. 1 увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако кореспондентът или бюрото не са се произнесли по подадената претенция в срока по [чл. 496, ал. 1](#), отказано е изплащане на обезщетение или ако увреденото лице не се е съгласило с размера на обезщетението, като съответно се прилага [чл. 380](#).*“ В настоящото производство въобще не беше установено от ищеца, че е предявил претенция към кореспондента или към бюрото. За да може да установи това обстоятелство съдът, с извършения от него предварителен доклад е дал изрични указания в Определение №509/28.07.2023 г., като в диспозитива (л.73 от делото) в отделен абзац изрично е указал на ищеца, че не твърди завел ли е щета и кога, както и че не е ангажирал никакви доказателства в тази насока. Предвид това и с оглед нормата на чл.511, ал.3 от КЗ следва да се приеме ,че така депозираният иск е недопустим.

Следва да бъде отменено определението, с което съдът е дал ход по същество от 10.10.2023 г., да бъде оставен без разглеждане предявеният иск, както и да бъде прекратено производството по делото.

Следва ищецът да бъде осъден да заплати на ответника и сторените от последния разноски в общ размер на 10 980 лв., от които 10 380 лв. – адвокатско възнаграждение, 250 лв. депозит по СМЕ и 450 лв. депозит по САТЕ.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение, постановено в съдебно заседание на 10.10.2023 г. по настоящото гр.д. №535/2022 г. по описа на ШОС за даване ход на съдебните прения.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявения от Е. Ш. Ш., ЕГН ***** със съдебен адрес гр. Ш..., срещу Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. С..... иск по чл.515, ал.2, т.1 от КЗ, във вр. с чл.511 от КЗ, за заплащане на неимуществени вреди в размер на 100 000 (сто хиляди) лева, настъпили за ищеца вследствие на смъртта на

неговият брат – Ф.Х.А., ЕГН *****, починал вследствие на ПТП от 17.08.2017 г. станало около 23:40 на главен път I-7 – С.-Ш., в близост до км 59+657.7, като водача на товарен автомобил марка и модел – ... А.Й.З., застрахован извън територията на Република България, но в друга държава членка, като недопустим.

ПРЕКРАТЯВА производството по настоящото гражданско дело №535/2022 г. по описа на ШОС.

ОСЪЖДА Е. Ш. Ш., ЕГН ***** със съдебен адрес гр. Ш...., да заплати на Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. С..... сумата от 10 980 (десет хиляди деветстотин и осемдесет) лева като разноси направени от ответника в производството.

Определението може да се обжалва от ищеца пред Апелативен съд гр. Варна в едноседмичен срок от връчването му.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____